

Endelave fejrede landsbypris med maner

Regionsrådsformand, Bent Hansen, lod med glæde guldmonterne trille på Endelave

Endelave var klædt i festdragt, da øens beboere tog imod det samlede regionsråd fra Region Midtjylland, da de kom for at overrække Endelave årets landsbypris

Der var festtaler og musik, balloner, vajende flag og syngende skolebørn, da Endelave fejrede deres status som Årets Landsby i Region Midtjylland. Festen startede allerede på færgen, hvor øens spillemænd underholdte, og beboerformand Bent Hindrup fortalte om dagens program, men også om ø-livet og det nødvendige og gode samarbejde med kommune og region.

Vel ankommet til Endelave fordelte gæsterne sig på tre guidede ture, hvor man kunne vælge imellem fokus på Beredskab; Uddannelse, kultur og natur samt Erhverv og turisme. På den måde fik gæsterne et lille indblik i de mange initiativer, der har været med til at udløse

prisen til øen. Region bød på frokost til hele øen på den nyrestaurerede kro. En kro der er blevet overtaget af øboere og fritidshusejere, idet den er på „folkeanpart“.

Guldmonter i grams

Formand for regionsrådet, Bent Hansen, roste Endelave i sin tale og sagde: „I kan noget helt særligt her på Endelave, og det vil vi gerne kvittere for. I har formået at flytte opmærksomheden fra alt det, der er svært på sådan en lille ø, til alt det, der kan lade sig gøre, og alle de kvaliteter øen rummer“. Bent Hansen nåede ikke at fuldende sin tale før to helt unge sørovere sprang frem og råbte „hit med pengene“ med henvisning til de 150.000 kr., der følger med landsbyprisen. Og det fik de så, da Bent Hansen trak en skatkiste frem med guldmonter, som piraterne proppede lommerne med.

Øboere tager ansvar

Småøernes Aktionsgruppe havde indstillet Endelave til prisen. Da aktionsgruppen erfarede at regionen inviterede til at indstille kandidater, så synes vi, at det var oplagt at en ø skulle indstilles. For øboere tager generelt ansvar for deres lokalsamfunds udvikling. Når valget faldt på Endelave, og ikke en af regionens andre øer, så er det fordi initiativerne har stået i kø på Endelave de senere år, og ikke mindst er det lykkedes at vende en negativ befolkningsudvikling til en positiv. Heldigvis mente også regionen, at Endelave skulle hædres for deres engagement og aktivitetsniveau. Endelave har forstået at udnytte æren optimalt, og de skal nu i beboerforeningen finde ud af, hvad de mange penge skal bruges til og har inviteret endelavitterne til at komme med gode forslag.

Claus Jensen

Kommunale serviceforringelser – nej tak!

Kommentar af Dorthe Winther

Endnu engang har der i den seneste tid været fokus på kommuner med småøer og deres samarbejde eller ofte mangel på samme.

Sygeplejerske på Tunø skåret væk

Tunø har ikke nogen sygeplejerske mere. 1. maj er der lukket og slukket, og øen – der har en times sejlads og en af Ø-sammenslutningens dårligste fartplaner – må nu klare sig ved egen hjælp eller med hjælp fra SOK's helikopter i akutte tilfælde. Hjemmesygeplejerskeopgaver? Ja, spørgsmålet er om det overhovedet er muligt at blive gammel og dermed få brug for en hjemmesygeplejerske på Tunø.

Mange af vores andre øer har faktisk forsøgt at efterligne Tunøs sygeplejerskeordning. En sygeplejerskestilling hvor kommunen betaler den ene halvdel og regionen den anden, og på den måde er øen dækket ind både indenfor hjemmesygeplejerskeopgaver og akut-opgaver. Men nu har Odder Kommune så valgt at spare deres andel af sygeplejerskestillingen på 190.000 kr. og dermed ønsker regionen så heller ikke at være med mere.

Det betyder, at Tunø faktisk rammes dobbelt hårdt, for nu er det ikke blot besværligt at blive gammel og syg, hvis man bor på Tunø, nej, de mange turister, som ellers spytter godt f.eks. i Tunø købmandshandel og Odder Kommunes pengekasse i form af havneafgift og færgebilletter, har heller ikke udenfor højsæsonen mulighed for at blive behandlet.

I har jo selv valgt at bo der

Det hører vi ofte, når vi diskuterer med politikere – og det er jo selvfølgelig sandt. Vi har selv valgt det, men rigtig mange øboere tager også et stort ansvar på sig. Vi er godt klar over, at vi ikke har et stort bibliotek lige om hjørnet, vi forlanger ikke lys på hvert gadehjørne, vi ved godt, at vores børn formentlig aldrig kommer til at gå i vuggestue eller børnehave, men i stedet klarer børnepasningen hos en kompetent dagplejer – vi er godt klar over, at på mange områder skal vi selv – og det gør vi også! Vi tager ansvar for det sted, vi bor og dets udvikling – i høj grad. Men der er altså nogle basale ting, der skal være i orden – selvfølgelig færgefarten, men der ud over ældreomsorg og sundhed, børnepasning og skolegang

– selvfølgelig afhængigt af om der er brug for det på den enkelte ø. Måske skal tingene løses på en anden måde end på fastlandet. Det er – eller var – Tunøs sygeplejerskemodel jo lige præcis et godt eksempel på.

Men et er sikkert, det fordrer et godt samarbejde kommune og øboere imellem – et samarbejde der selvfølgelig skal gå begge veje. Og hvilken kommune ønsker sig ikke en flok engagerede samfundsborgere – det efterlyses jo gang på gang.

Færger igen – igen

Både Birkholm og Orø har i øjeblikket færgeproblematikken tæt inde på livet. På Birkholm har man siden 1. oktober 2010 ikke haft passagertransport til øen. Den relativt nye „Birkholmposten“ er taget ud af drift pga. problemer, og øboerne indgik en aftale med Ærø Kommune om at sejle efter en nødplan (i praksis at øboerne skulle klare ærterne selv) i håb om, at der så med forårets komme ville være fundet en løsning. Men der er stadig intet sket. Ærøs borgmester oplyser, at man arbejder på en løsning, men at ting jo tager tid. Det kan øboere og fritidshusejere på Birkholm sikkert også godt forstå. Men det er derimod svært at forstå, at Ærø Kommune ikke indsætter en afløserbåd, således at kommunen kan opfylde sin forpligtelse til at sørge for daglig sejlads til Birkholm. Det er helt uacceptabelt og må bestemt være en smutter i den kommunale administration.

I Holbæk kommune, hvorunder Orø hører, besluttede man først på året, at Orø-færgerne ikke skulle sejle efter kl. 18. Efter ihærdige protester fra Orø-boerne er det taget af bordet i al fald året ud.

Storkommuner

Om det er konsekvensen af kommunesammenlægningen, der nu slår igennem, er der forskellige og nok ikke lige entydige svar på. Men et er i al fald sikkert: Siden kommunalreformen har rigtig mange øer oplevet, at det kommunale serviceniveau har været under pres. En tidligere borgmester sagde før kommunesammenlægningen, at den skulle vi bestemt ikke være bange for. Den ville give kommunerne den ekstra økonomiske power, som kunne holde færgerne sejlede og skolerne åbne.

Det er altså bare ikke det, vi har set. Ovenstående er tydelige eksempler på, at når kommuner skal spare, ja, så er færgerne en stor udgift, der er nem at få øje på. Mange byrådspolitikere ved ikke eller 'glemmer', at kommunerne får betydelige tilskud til færgedriften – dels det såkaldte §20-tilskud og dels tilskuddet til øboernes frie passagertransport. Tankerne bag tilskuddet er det samme som tidligere, dengang det var en refusionsordning – nemlig at staten yder (nu også amternes andel) 2/3-dele og kommunen selv skal yde 1/3. Skønt disse midler desværre ikke er øremærket, så er det altså det, der er meningen – at kommunerne har ansvaret for at opretholde vores livline – vores landevej, nemlig færgerne – på en sådan måde, at der stadig kan bo og arbejde mennesker på øerne. Der er mange eksempler på, at der skæres på færgedriften – og desværre kommer der sikkert flere i takt med kommunernes stadig dårlige økonomi.

Ø-borgmestre må stå sammen

Derfor må vi også endnu engang fra Ø-sammenslutningens side opfordre ø-borgmestrene til at stå sammen og via KL gå til Indenrigsministeren, hvis tilskuddet til øerne og færger ikke rækker. Færgerapportens konklusion var jo godt nok, at der ikke var noget at komme efter – kommunerne betalte i gennemsnit 1/3 og staten 2/3. Men måske er der faktisk sket rigtig meget siden 2009, som er det tal, rapporten bygger på, f.eks. stigninger i olie-, værfts- og lønomkostninger. Måske var det værd at overveje at rette henvendelse til Indenrigsministeren. Vi er gerne behjælpelige.

Et farvel

Som de fleste nok ved har Claus Jensen besluttet at opsiges sin stilling som sekretariatsleder pr. 30.6 og flytte med sin familie til København. Det er vi mange, der er rigtig kede af. Claus har været en engageret og pligttopfyldende sekretariatsleder og er meget vellidt blandt såvel øboere som eksterne samarbejds-partnere. Bestyrelsen ønsker at indbyde til en lille afskedsreception på vores sekretariat, hvor der bliver mulighed for at tage afsked med Claus. Læs invitationen på næste side.

Forslag om at nedlægge Folketingets Ø-kontaktudvalg

Sidst i april offentliggjorde Folketinget 'Udkast til Betænkning og indstilling vedrørende ændring af forretningsordenen for Folketinget'. Af det fremgår, at Folketingets Ø-kontaktudvalg foreslås nedlagt, og at de opgaver, som Folketingets Ø-kontaktudvalg har varetaget, overtages af et nyoprettet Udvalg for Landdistrikter og Øer. Det foreslås desuden, at Udvalget for Landdistrikter og Øer *eventuelt* kan oprette et underudvalg, som i særlig grad kan følge vilkårene for og udviklingen på småøerne. Folketingets Ø-kontaktudvalg har eksisteret siden sidst i 1970'erne og består af et medlem fra hvert parti. Udvalget har fungeret som et kontaktudvalg mellem Folketinget og Sammenslutningen af Danske Småøer, og det er ikke første gang, at Ø-kontaktudvalget har været foreslået nedlagt.

Fra Ø-sammenslutningens side har vi været meget glade for den kontakt, vi har haft med Ø-kontaktudvalget i Folketinget. Der har gennem tiderne været rejst rigtig mange sager gennem Ø-kontaktudvalget, og det har været vigtigt for disse sagers udfald, at politikerne her har været bevidste om og har kendt til småøernes særlige situation

Vi ved også, at mange øboere har været bevidste om Ø-kontaktudvalgets eksistens og det privilegium, det er at have et eget udvalg. Det har været et meget borgernært udvalg, og mange øboere har gennem tiderne været glade for den kontakt, der er etableret på udvalgets årlige studieture til øerne.

Folketinget udtrykker ofte positiv – også økonomisk – velvilje, når det gælder de danske småøer. Bl.a. bevilliger Folketinget hvert år mange penge i form af generelt kommunalt bloktilskud til

opretholdelse af færgedrift til småøerne. Her har Folketingets Ø-kontaktudvalg flere gange været med til at sikre, at intensionerne bag disse midler er blevet tydeliggjort for kommunerne.

For at gøre opmærksom på at småøer har nogle andre vilkår og problemer end landdistrikter, har vi skrevet til Folketingets Udvalg for Forretningsordenen.

I brevet understreger vi vigtigheden af, at småøerne fortsat har en kontakt-

mulighed i Folketinget. Allerhelst ser vi Folketingets Ø-kontaktudvalg opretholdt, sådan som vi kender det i dag.

Såfremt det ikke er muligt, henstiller vi til, at det i 'Udkast til Betænkning og indstilling vedrørende ændring af forretningsordenen for Folketinget' yderligere præciseres, at der skal nedsættes et underudvalg, som i særlig grad kan følge vilkårene og udviklingen på småøerne.

Dorthe Winther

Afskedsreception for sekretariatsleder Claus Jensen

Claus har besluttet at fratræde jobbet som sekretariatsleder med udgangen af juni måned. Derfor vil vi gerne invitere øboere og samarbejdspartnere til en lille afskedsreception **torsdag den 30. juni kl. 14.30-17.30** på sekretariatet på Strynø. (færgen sejler fra Rudkøbing kl. 14.20 – ankomst Strynø 14.50 og retur fra Strynø 16.40 eller 18.00 med ankomst Rudkøbing 30 minutter senere)

Vi håber, at mange har lyst til at kigge forbi og vil være med til at gøre Claus' sidste arbejdsdag ekstra festlig.

Bestyrelsen Sammenslutningen af Danske Småøer

Fra april til oktober sejler Den sejlede Maler igen til de danske småøer. Jeg tilbyder udførelse af bygningsmalerarbejde – inde og ude – nyt som gammelt. Er vant med mange forskellige opgaver som sommerhuse, private boliger, børnehaver, skoler, præstegårde, plejehjem osv. Økonomisk fordelagtigt for dig – ingen udgift til færgeoverfart og overnatning. Ta' i god tid kontakt til Malermester Henrik Sørensen på tlf. 40 55 67 44. Se også hjemmesiden www.densejledemaler.dk

Og et goddag

Men et farvel betyder jo også et goddag – et goddag til en ny sekretariatsleder, som dog endnu ikke er fundet. Stillingen er slået op og vil i løbet af maj måned blive bragt i en landsdækkende avis samt på jobportaler på Internettet. Hvis alt går vel, kan vi inden sommerferien ansætte en ny sekretariatsleder med start 15. august eller snarest derefter.

*

Ø-støtte 2010

De små øer er så privilegerede at have ø-støtten, som nu ligger under Indenrigsministeriets forvaltning. Ordningens erklærede formål er at sikre levevilkårene i de små øsamfund, herunder at medvirke til skabelse og bevarelse

af arbejdspladser samt tilflytning til øerne. Der ydes bl.a. støtte til etablering eller udvidelse af produktions-, forarbejdnings- og servicevirksomheder eller butikker, kulturelle projekter samt projekter, der understøtter øboernes levevilkår.

I denne oversigt kan ses, hvilke projekter der har nydt godt af støtten i 2010. Næste ansøgningsfrist til ordningen er d. 1. oktober, 2011.

Ansøger	Projektitel	Tilskud	Lån
Anholt Halvmaraton 2010	Anholt Halvmaraton og 10 km.	20.000	
Strandager v/Bodil Lund Jakobsen, Drejø	Drejøl vin- og humlegård		100.000
Kristian Loftlund, Skarø	E-handel din sommermad når du er på farten i det sydfynske Ø-hav	31.500	
Fonden til Agersø Lystbådehavn	Havnelejeplads	75.000	
Avernakø Idrætsforening	Avernakø Multibane	70.000	
Nekselø bådelaug	Uddybning samt modernisering af bådelaugets brofaciliteter på Nekselø	30.000	
Fleischers Film & Olie, Fejø	Økologisk rapsolie		100.000
Projektgruppen Syrengården, Omø	Forprojekt til etablering af Ferie- og Kursuscenter Syrengården – Omø	50.000	
Anne & Kim homemade organic food, Skarø	Skarø Købmand – en unik butik		50.000
Omø Havnecenter ApS	Nye faciliteter i Omø Havnerestaurant	50.000	
„Fa. 'Lidt bedre', Fur“	Den kreative hule		100.000
Foreningen Orø Urtehave	Renovering af urtebedens kantbrædder	50.000	
Askø butikforening	Askø Købmandshandel etablering af personalet toilet	100.000	
Omø bådelaug	Reparation af to bådebroer.	40.000	
Småøernes Aktionsgruppe	IRDA Energy – bæredygtig energi på småøerne	300.000	
Avernakø/Korshavn Butikforening	Energiforbedring og renovering af købmandsbutik	125.000	
Fur læseforening	„Privat“ biblioteksregistrering“	6.200	
Duddine Lene Sørensen og Lajka Herbst Vester, Fur	Duddine ApS, Bæredygtig forever		100.000
Småøernes Fødevarer-netværk	Ekspor af Ø-specialiteter®	125.000	
Tunø Beboerforening	Udviklingsplan – TUNØ i balance	70.000	
Aarø forsamlingshus	Renovering af Aarø forsamlingshus	67.708	
Havnehøkeren på Femø (v. Bo Brøchner-Nielsen)	Havnehøkeren, Femø, garantistillelse.		81.000
Småøernes Fødevarer-netværk	Produktion af spiselige tang arter i danske farvande	100.000	
VenøBoen	Energi på Venø	50.000	
Fejø Frilandskvæg (v. Hans Jørgen Larsen)	Fejø Frilandskvæg – udvidelse og modernisering af gårdbutik		57.871
Den lysegrønne ø (s.m.b.a) Fejø	Den lysegrønne ø – et nytænkende Fejøsk iscafé- og mellemfolkeligt integrerende projekt.		60.000
Endelave Idrætsforening ved Kim Vind Andersen	Summer holiday på Endelave – ud i naturen, væk fra plastik og candy-floss	150.000	
Omø Sogns Forsamlingshus A.M.B.A	Nye vinduer og døre	28.000	
Avernakø Kulturspisning	Potter og pander til Kulturspisning	29.700	
Fur Børnehushus	Barnevognsskur	30.500	
Richard Lehner, Barsø	Biavl på Barsø	40.000	
Havneudvalget v/Femø Beboerforening	Æggeskallen Femø	60.000	
Småøernes Erhvervs Udviklings Center (SEUC)	Købmands rejsehold 2010	105.000	
Anholt Turist	Turisme på Anholt: overordnet markedsføring og kommunikation	105.000	
Omø Brugsforening	Renovering/nyanskaffelse	105.000	
Agersø Købmand ApS	Fremtidssikring af kasselinien og varemodtagelsen, samt opretning af udvendigt murværk	140.000	
Sammenslutningen af Danske Småøer	Bosætningskampagne 2011	150.000	
Tunø Røgeri I/S	Tunø Røgeri	200.000	
Foreningen Lyø Kultur- og Besøgscenter	Kultur- og Besøgscenter på Lyø	286.000	
Mandø Brugsforening	Omsætningsfremmende tiltag for Mandø Brugsforening	300.000	
Omø Havnecenter ApS	Nye faciliteter til Omø Havnecenter		26.500
Peters Kabys, Strynø	Peter Kabys ind i småøernes fremtid		68.000
Jakob Kjærgaard, Anholt	Anholt Tømrerfirma		75.000
I/S Venø Skole	Øposium		90.000
Agersø Kro Gastronomi & Logi	Fasaderrenovering		207.513
Sonny Dyreborg og Tanja Borrings-Møller, Strynø	Overtagelse af Strynø Købmandsbutik		249.000
I alt 2010		3.089.608	1.364.884
Lån og tilskud samlet			4.454.492

Drømmer du om ekstra hænder i højsæsonen?

– Få frivillige helt gratis!

På Øhavets Smakkecenter kører vi nu på 5 år med udenlandske unge frivillige – og vi ville absolut ikke være foruden. Faktisk er de frivilliges indsats blevet så stor en del af centeret, at vi nødig ville undvære dem.

Derfor vil vi ikke undlade at gøre opmærksom på muligheden her. Vi ved, at mange af jer ude på de små øer arbejder med liv og sjæl for at holde jeres idéer og projekter kørende. Så hvorfor ikke få hjælp af håbefulde unge, der selv har valgt at bruge ½-1 år på frivilligt arbejde.

AFS Interkultur og Europæisk Volontørtjeneste

Smakkecenteret har indgået et samarbejde med AFS Interkultur, som er en forening, der gennem en række udvekslingsprogrammer arbejder for at fremme interkulturel forståelse og læring på tværs af landegrænser. Foreningen er en del af den verdensomspændende organisation AFS Intercultural Programs, der er repræsenteret med kontorer i mere end 50 lande. EVS eller Europæisk Volontørtjeneste er et EU-finansieret program under AFS, hvor unge kan komme ud som frivillige og arbejde i Europa. Programmet dækker alle udgifter for de unge og for værtsorganisationen. Således dækker de udgifter til forberedelse, rejse, forsikring, kost, logi, sprogkursus og lompepenge. Med andre ord er det helt og aldeles gratis at have de frivillige arbejdende for sig – og ikke mindst, så står AFS for al administrationen!

Værtsfamilie og værtsorganisation

De frivillige skal have et sted at bo – en værtsfamilie. AFS står for at finde denne familie via opslag diverse steder samt i lokalaviserne. Ønsker man selv at have dem boende, er dette også en mulighed. Flere af vores frivillige har boet enten i Svendborg eller Rudkøbing, mens andre valgte at bo på øen. Det fungerer således, at de frivillige arbejder fuld tid med undtagelse af én dag om ugen, hvor de er i Svendborg og lære dansk. På Smakkecenteret har vi valgt at have dem i et år ad gangen, så vi har mulighed for at lære dem op inden højsæsonen. På dette tidspunkt har de også lært dansk, så de kan begå sig overfor centerets gæster. Ønsker man at have frivillige i et halvt år

Oliver fra Tyskland er blot en af de engagerede unge, som har været et aktiv for Øhavets Smakkecenter

eller mindre kan det også lade sig gøre.

Samarbejdet med AFS

Som medlem af AFS har man en profil liggende i en database, som de frivillige kan inspireres af. Når de har fundet en organisation, de vil arbejde for, sender de en ansøgning. Hvert forår får vi her på centeret mellem 50-70 ansøgninger, hvorfra vi vælger vores næste frivillige. Vi har valgt at have 2 ad gangen. Som organisation under EVS programmet har man en kontaktperson i AFS, som under hele forløbet står på sidelinjen og sørger for, at alt forløber, som det skal. Denne kontaktperson har vi rigtig gode erfaringer med. Vi har aldrig stået alene med vores frivillige og har altid fundet stor og synlig støtte gennem AFS.

Hvad kræver det?

Som værtsorganisation kræver det blot, at du giver de unge ansvar og tilhørsfølelse. Vores unge bliver en ligeså stor del af

centeret, som vi selv er og efterhånden, som de kommer ind i arbejdet får de mere og mere ansvar. Vores succes med de frivillige hænger absolut sammen med vores måde at omgås dem på. De bliver en del af „smakkefamilien“ og anerkendt for deres flotte indsats.

Er det noget for dig?

Hvis arbejdet med de frivillige er noget for dig, kan du enten gå ind på www.afs.dk og læse mere eller kontakte Rikke de Neergaard fra Øhavets Smakkecenter. Jeg fortæller gerne om vores erfaringer og hjælper dig videre mod en nemmere højsæson. Jeg kan kontaktes på tlf. 60 77 88 65.

Rikke de Neergaard, Øhavets Smakkecenter, Strynø

Årsmøde i Småøernes Aktionsgruppe

Den ny bestyrelse i Småøernes Aktionsgruppe består af Henry Larsen, Sejero, Hanne Tromborg Thaysen, Tunø, Arne Christensen, Fur, Mette Meldgaard, Strynø, Carl Holmbjerg, Hjarnø, Erik Fuchs, Orø og Eva Terkelsen, Bjørnø. Med på billedet er ikke regionernes repræsentant, Henrik Møller, Region Syddanmark, og kommunernes repræsentant Jørgen Rasmussen, Kalundborg kommune

Småøernes Aktionsgruppe er en af de ca. 45 lokale aktionsgrupper, kaldet LAG'er, der virker under Landdistrikts- og Fiskeriudviklingsprogrammet. Sidst i marts var det tid for den årlige generalforsamling

Når aktionsgruppen afvikler sin generalforsamling, så sker det på et årsmøde, hvor der også er inviteret oplægsholdere og arrangeret projektbesøg. Årets tema var „maritime aktiviteter“. Ca. 40 medlemmer havde taget imod invitationen til at mødes i Korsør.

På selve generalforsamlingen aflagde Claus Jensen beretning om aktiviteterne siden sidst. Han kunne fortælle at aktionsgruppen i 2010 modtog 29 ansøgninger fordelt over to ansøgningsrunder. Af disse blev 18 af projekterne indstillet til støtte og ved den første runde i 2011 modtog aktionsgruppen 17 ansøgninger, hvoraf 16 blev indstillet til støtte. I 2010 blev der indstillet projekter til støtte for i alt 4,5 mio. kr., hvoraf de 1,2 mio. er hentet uden for aktionsgruppens egen ramme. LAG-midlerne høres nogen gange lidt hånligt omtalt som „støtte til blomsterkummer på landet“, men

aktionsgruppen støtter relativt mange erhvervsprojekter. I 2010 var der 8 erhvervsprojekter ud af de 18 indstillede projekter, 4 var havneprojekter, 5 var samarbejds- og udviklingsprojekter, og endelig 1 fritidsprojekt. I beretningen blev der også gjort status over aktionsgruppens egne projekter, der blandt et transnationalt projekt med en irsk ø-aktionsgruppe.

Formanden og tre bestyrelsesmedlemmer var på valg. Da formanden og to bestyrelsesmedlemmer ikke stillede op til genvalg, så var det åbenbart, at det var store skiftedag i bestyrelsen. Heldigvis var der mange, der havde lyst til at stille op. Ny formand i aktionsgruppen blev Eva Terkelsen fra den sydfynske ø, Bjørnø.

Claus Jensen

Deltagerne i årsmødet hørte på Bisserup Havn Lars Birger Nielsen fortælle om sit havdambrug og forsøgsproduktion af tang og muslinger

Tunø på kant med kommunen

Tunøs borgere er svært utilfredse, for at sige det mildt, med Odder Kommunes beslutning om at spare deres finansiering af øens sygeplejerske væk. På Tunø har man ellers haft en ordning, som andre øer har set som en god model for, hvordan man ikke bare kan sikre en arbejdsplads på øen, men især kan sikre et kvalificeret hjemmeplejetilbud og en akutfunktion. For kommune og regionen har splejset til sygeplejersken, således at hun både har ansvaret for den kommunale hjemmepleje og skal rykke ud i ulykkestilfælde og andre akutsituationer, som jo er et regionalt ansvarsområde. Men nu vil Odder kommune spare de knap 200.000 kr., som de har betalt til sygeplejersken på øen, og i stedet lade

hjemmeplejen passe af tilrejsende fagfolk fra fastlandet. Kommunen kan med den beslutning kun tilbyde hjemmepleje i tidsrummet 8-13 og 17-20, hvis man har behov for døgnpleje, skal tunboerne søge plejebolig på fastlandet. På Tunø undrer man sig over, at det skulle være en billigere løsning at betjene de ældre borgere på øen fra fastlandet. I hvert fald er der tale om en serviceforringelse.

Bent Hansen, formand for Region Midtjylland, fortæller, at regionen har igangsat en række tiltag med henblik på at sikre en vedvarende og kvalificeret præhospital betjening af Tunø, herunder bl.a. tilbud om etablering, uddannelse og udstyr til et korps af førstehjælpere. Desuden vil den netop iværksatte sund-

hedsfaglige rådgivning ved 112-opkald samt den kommende akutlægehelicopterordning kunne styrke kvaliteten ved og trygheden omkring den præhospital indsats, fortæller Bent Hansen. Samtidig søger regionen at opnå en aftale med den på øen bosiddende sygeplejerske, om fortsat at varetage præhospital opgaver i hvert fald i en overgangsperiode.

cj

Kongeligt besøg på Anholt

Regentparret har de senere år været flittige gæster på de små øer. Også i år får en af de små øer æren af et besøg på Regentparrets sommertogt i Danmark. Den 26. maj får Anholt således kongeligt besøg. Mon ikke øboerne har travlt med at gøre sig klar til det fine besøg?

cj

Kom i form på de små øer

Man kan måske trække på smilebåndet, når små øer inviterer til både halv- og helmaraton, for man kan mene, at der er risiko for at blive rundtosset, når lange distancer skal forceres i løb på en lille ø. Endelave har i mange år haft en halvmaraton, som har tiltrukket mange løbere. Nye skud på stammen er Anholt og Strynø, hvor man også inviterer løbere til at deltage i konkurrence-løb, som dog også er tiltænkt løbere på amatør-basis. Læs mere om arrangementerne på følgende hjemmesider: www.endelavehm.dk, www.anholt-halvmaraton.dk og www.strynoe.dk

cj

Sammenslutningen

af Danske Småøer

Generalforsamling i Sammenslutningen af Danske Småøer

Lø d. 28. maj, 2011, kl. 14.00 hos Lyø Kursus- og Seminar

Dagsorden:

1. Valg af dirigent og referent.
2. Formandens beretning.
3. Beretning fra sekretariatet
4. Godkendelse af regnskab
5. Fastsættelse af medlemskontingent efter indstilling fra bestyrelsen.
6. Indkomne forslag.
7. Valg af næstformand
8. Rokering af bestyrelsesposter.
9. Valg af revisorer/revisor-suppleant
10. Eventuelt

Partiernes ø-politik

Vi ved ikke, hvornår et folketingsvalg kommer, men vi ved det kommer i år. Derfor har vi inviteret de politiske partier til at skrive et indlæg til Ø-posten om partiernes ø-politik. For at inspirere politikerne har vi sendt dem en række temaer, som især har vores interesse. God læselyst!

Øerne skal betragtes som ligeværdige parter

Af Preben Rudiengaard, MF, Venstre, formand for Folketingets Økontaktudvalg og Flemming Damgaard Larsen, MF, Venstre, formand for Folketingets Trafikudvalg

De danske småøer er perler i vort land, perler vi skal hæge om, passe på og give mulighed for at udvikle sig. Men perler skal selv vokse og blive større og smukkere, men det kræver god pleje og en optimal næring. Stat og kommune skal medvirke til, at levevilkårene er til stede, men livskvalitet og livsstil skal de perlende småøer selv udvikle for netop forskellighed, frihed til selvstændighed og ansvarlighed er grobunden for vækst og udvikling. Derfor skal stat og kommuner hjælpe med en række basisbidrag, men give den højeste tilskyndelse til øerne selvforvaltning.

Folketingets – statens rolle

Sammen med Sammenslutningen af Danske Småøer skal der udvikles en overordnet national Ø-politik. De første trin på denne vej vil være regeringens redegørelse til Folketinget om de små øer i slutningen af april eller primo maj. En national Ø-politik skal fokusere på målsætninger for øernes udvikling og levevilkår.

Dette indebærer bl.a.:

Hvorledes sikrer vi en sikker og rationel færgedrift på baggrund af færgestøtte til drift og nybygning/renovering?

Hvorledes sikrer vi at øboerne fortsat kan drive erhverv på øerne? Dette har regeringen allerede sat mål for, ved at alle borgere og virksomheder i 2020 skal have adgang til mindst 100 Mbit/s.

Hvorledes sikrer vi at erhvervsudvikling og grøn vækst implementeres på øerne?

Hvorledes sikrer vi at kvalitetstourismen udvikles på øerne i lighed med udviklingen af denne på fastlandet?

Hvorledes sikrer vi at kystsikring, miljø, klima og energi også tilgodeses på øerne?

Det er det staten (regeringen og Folketinget) skal medvirke til.

Kommunens rolle

Kommunerne må være opmærksomme på det potentiale, man har på småøerne. Derfor skal de også kræse for deres øer. Sikre at de ældre, som ønsker at blive på øerne får en ordentlig pleje og omsorg. Sikre at børn og unge får en god skoleuddannelse f.eks. via fjernundervisning og sikre transport til fastlandsskoler alt efter antal børn og infrastruktur.

Støtte erhvervsudvikling og kultur på øerne.

Sikre en overordnet infrastruktur, dvs. en funktionel og borgervenlig færgedrift. Dette kræver en ligeværdig dialog mellem kommunalbestyrelse og ø-repræsentanter.

Et seriøst arbejdende ø-kontaktudvalg i kommunen er en god måde at sikre dialog og demokrati på.

Der er ingen tvivl om, at vi alle ønsker at vore øer stadig skal være en unik del af det danske samfund. Vi er jo stolte over at kalde os et ø-rige. Dette kan vi kun sikre ved, at staten definerer en Ø-politik med rationelle og opnåelige målsætninger. Kommunerne skal betragte øerne som værdifulde enheder, som skal plejes og opleves som ligeværdige parter. Øerne og Sammenslutningen af Danske Småøer skal selv have det væsentligste ansvar for udvikling og kultur samt udvise samarbejdsvilje og evne til at skabe liv i den unikke enhed som en ø nu engang er.

*

Ø-politik i Folketinget

Den 6. maj var der fokus på landdistrikterne i folketingssalen, og bl.a. blev en national ø-politik diskuteret, som foreslået af Sammenslutningen af Danske Småøer. Debatten afspejlede en generel velvilje til at formulere en egentlig ø-politik. Det bliver spændende at se om den politiske konsensus resulterer i et brugbart værktøj til at udvikle de små øer.

cj

Vi skal hjælpe de danske småøer

Af John Dyrby Paulsen, MF, Socialdemokraterne medlem af Folketingets Økontaktudvalg

Regeringen har gennem de sidste ti år udhulet kommunernes økonomi og tvunget kommunerne til at skære ned på en række velfærdsydelser. Dette er ikke mindst gået ud over de danske småøer og andre danske yderområder. Socialdemokraterne vil vende denne udvikling og forbedre sammenhængskraften og velfærden i alle danske lokalsamfund.

Danmark har desværre udviklet sig mere og mere skævt fordi væksten og erhvervsudviklingen har været koncentreret omkring de større byer. Det betyder, at det er i de danske yderområder, at krisen rammer hårdt og arbejdspladser og produktion går tabt. Det er en uværdig udvikling, som er til skade for de

danske småøer, og Danmark som sådan, og risikerer at skabe et ulige samfund. Socialdemokraterne anerkender, at det er en stor udfordring at sikre gode forhold for de danske småøer – især i tider hvor økonomien er presset. Ikke desto mindre, er det en udfordring, vi kan og skal løse.

Kommuner med øer skal sikres midler

Socialdemokraterne vil arbejde for at styrke hele Danmark. Her er danske småøer en vigtig prioritet, da de risikerer at lide hårdt ved manglende politiske støtte. Socialdemokraterne vil ændre den kommunale udligningsordning, så den i højere grad kommer kommuner med bl.a. ekstra ø-udfordringer til hjælp. Disse kommuner skal sikres mulighed for at kunne vedligeholde et ordentligt velfærdsniveau og hjælpes til at sikre infrastrukturen og sammenhængskraften i lokalsamfundet. På mange danske småøer er færgedriften den eneste „faste“ forbindelse til fastlandet. Både unge og gamle er afhængige af den kollektive trafik og på de danske småøer er det nødvendigt med sikre og stabile færgeruter for at kunne komme til og fra skole og på arbejde.

Øremærkede midler til internet i yderområder

I dagens Danmark er det dog ikke til-

strækkeligt med stabile færgeruter for at sikre sammenhængskraften. Det er også nødvendigt med gode internetforbindelser. Gode internetforbindelser passer som hånd i handske til mange danske småøer og vil både åbne op for nye muligheder i form af hjemmearbejdspladser og ny velfærdsteknologi, men vil også være et vigtigt aktiv for at tiltrække nye beboere. S og SF vil øremærke 50. mio. årligt til at sikre en ordentlig internetforsyning til danske yderområder.

Mange danske øer er naturperler med hver sin levevis og produktion, som vi skal værne om. Socialdemokraterne vil styrke indsatsen væsentligt for de danske småøer og andre yderområder for at sikre sammenhængskraft og velfærd i hele Danmark. Det bliver ikke nemt, og der er ikke uanede ressourcer til øerne; men de små øer er en vigtig del af Danmark – også fremtidens Danmark.

*

Levende ø-samfund er et udtryk for dansk mangfoldighed

Af Henrik Brodersen, MF, Dansk Folkeparti ordfører for Landdistrikter, yderområder og småøer og medlem af Folketingets Ø-kontaktudvalg.

Vi DF'ere ser de danske småøer som en stor værdi for vores samfund; at vi har et land med hundredvis af øer og som

heldigvis også er beboet i et vist omfang. Folk som enten er opvokset eller har tilvalgt ø-livet ser jeg som et plus og et sundt tegn på mangfoldighed, velvidende at det ikke altid er en dans på roser at bo på en ø, når hverdagen skal hænge sammen, hvis færgen ikke kan sejle, når skolen eller købmanden lukker eller hvis kommunen sparer sygeplejersken væk. Alle de ting som vi på fastlandet tager som en selvfølge har vi på øerne ikke ved hånden. Ja, det kæmper I ø-folk med dagligt – og tak fordi I holder ved.

Jeg ser her nogle ting som kunne berige til et bedre ø-liv:

En national ø-politik vil kunne gavne såvel ved lovbehandling i Folketinget, men også som et „værktøj“ for en fremtidig strategiplan for vores øer (hvor er der mulighed for erhverv, eller hvor kunne

man udvide en lystbådehavn, f.eks.), sådan at man kunne give de dispensationer og/eller tilretninger af de eksisterende love, som sætter barrierer for drift og udvidelse i kystnære områder.

Men også som styrkelse af vores demokrati.

Bredbånd og færger

En sikker bredbåndsløsning til alle øer er et must for „overlevelse“ og det med de 100 MB, fik jeg da lavet så meget røre omkring, at regeringen fik øjnene op for, at her var der heller ikke brug for at dele Danmark op i et A- og et B-hold, hvor tanken fra starten var, at det kun var byerne, som skulle have højhastighedsbredbånd og ikke hele landet. Og ja, jeg vil fortsat arbejde for, at IT-løsninger også

Fortsættes på side 8

Forsat fra side 7

på øerne går stærkt og at det bliver lavet så snart det bliver muligt. F.eks. som det lykkedes med Læsø her i 2011 og jeg ved om nogen, hvor meget det betyder for at tiltrække nye erhverv til øerne, men også familier med teenagebørn. Næsten alt kommunikation foregår jo på nettet i vore dage, så netop derfor.

Om de vigtige færger, da skal vi holde kommunerne op på, at de penge de får til færgedrift også bliver brugt til færgedrift. Og tanken om fri fragt er ikke noget, man kan svare på med få ord, men jeg er positiv for tanken, for det vil hjælpe producenter og det øvrige erhvervsliv på øerne, men jeg tror hele takstsystemet skal tages op til en revision og måske skal der indføres en anden måde at afregne på.

Og så er der hele snakken om afløserfærger. Jeg har hele tiden talt for en afløserfærge, som kunne bruges og drives af flere øer og kommuner. Derfor er det også

meget vigtigt, at vi som udgangspunkt får ens færger og færgelejer, så vi også kan bruge hinandens færger om nødvendigt for at sikre en mere fleksibel drift. Det er alt afgørende, at vi som politikere får sagt til kommunerne, at de har en kæmpe udfordring med at opretholde et godt serviceniveau på vores øer.

Man skal kunne bo på en ø hele livet

Jeg er af den opfattelse, at kommunerne skal tage deres opgave med øerne alvorligt, eksempelvis sådan at et ældre menneske, som har levet et helt liv på deres fødeø selvfølgelig skal have lov til at blive der til det er slut, også selvom det kræver pleje til den ældre. Andet kunne da lige passe. Det er uforskammet ud over alle grænser at „deportere“ et gammelt eller sygt menneske til fastlandet bare fordi det kræver pleje, er dyrt eller besværligt set med en kommunes øjne. Det må ikke finde sted.

I håb om at I fik et lille indblik i, hvordan Dansk Folkeparti og jeg ser på jer, jeres liv og jeres øer i fremtiden og forhåbentlig også får ført det ud i livet, vil jeg her til sidst bare for god ordens skyld ridse op, hvad Dansk Folkeparti har haft held med at tilføre ø-området de sidste 5 år:

- En mio. til førstehjælp
- 3 x 20 mio. til færgeinvesteringer
- 200 mio. til nye færger
- og 3 x 4 mio. til kystsikring.

Og jeg kan godt love, at jeg fortsat vil tale jeres sag!

*

Grundvilkår for bosætning og erhverv skal være til stede

Af Kristen Touborg, MF, SF Medlem af Folketingets Økontaktudvalg

Danmark er i grunden et lille land, og alligevel betragter vi dele af landet som udkantsonråder på trods af, at der næppe er mange steder i landet, hvor der er mere end en times kørsel til nærmeste større by. Men noget særligt ved Danmark er vores mange små beboede øer, hvor de geografiske omstændigheder er anderledes end i resten af landet. I SF mener vi, at grundvilkårene for at kunne bevare helårssamfund på øerne skal understøttes, såvel lokalt som nationalt. En national ø-politik, som foreslået af Ø-sammenslutningen, vil kunne være et brugbart instrument, når ny lovgivning skal implementeres og i fordeling af midler til kommunerne.

Færger og kollektiv trafik

Liv på øerne er helt afhængig af stabile færgeforbindelser til rimelige priser, ikke bare for fastboende, men også for de gæster og turister, som har stor betydning for den lokale økonomi. Ansvar for driften af færgerne ligger hos kommunerne, men det er jo kendt at kommunerne er økonomisk trængte, især de udkantskommuner, som øerne som oftest er beliggende i. Det må aldrig blive sådan, at færgedriften forringes i væsentlig grad pga. manglende økonomisk formåen i kommunerne. I sidste ende er det et nationalt ansvar at helårssamfundene på øerne bevares. Men kommunerne får nu også væsentlige tilskud fra staten netop pga. af de ekstraudgifter der er forbundet med at en del af kommunen er omgivet af vand. Hvis det kan konstateres, at kommunerne ikke forvalter disse tilskud i den ånd de er givet, så er vi i SF villige til at se på andre muligheder for organisering og finansiering af færgerne.

Erhvervslivet på øerne (og den private borger) har omkostninger, som ikke findes andre steder i landet. Fragt med færgerne er en væsentlig meromkostning, som købmænd, håndværkere, mv. på øerne må leve med. Der er tale om ø-erhverv, som oftest har små indtægter, hvorfor en fri fragt vil kunne gøre en forskel. På samme måde bør også gæstende erhverv som eks. håndværkere kunne

transporteres omkostningsfrit. I SF går vi ind for en stærk kollektiv trafik, og det er ikke alene færgerne, som er af betydning for øboere. Vi har de senere år måtte se til, at den kollektive trafik på landet er blevet betydeligt forringet. Det har også betydning for de øboere, som ikke har bil, vi skal prioritere den kollektive trafik meget højere end vi gør i dag. I hele landet.

Internet er også infrastruktur

En anden form for infrastruktur er internetadgang. Vi mener, at internettet er som skabt til at formindske det geografiske „handicap“, som er forbundet med at bo på en lille ø. Både i forhold til at tiltrække erhverv, som er baseret på brug af nettet, men også i forhold til den enkelte borger. Den personlige betjening i kommuner, postvæsen, billetindkøb, mv. indskrænkes og borgeren henvises til nettet. Og en stærk netadgang efterspørges også af potentielle tilflyttere. Derfor er det slet ikke ambitiøst nok, at Danmark først i 2020 skal have adgang til 100 Mb-forbindelser, og når det så forventes at foregå på markedsmæssige vilkår, så kan øerne nemt blive taberne. Der er næppe mange, der vil se en forretning i at opgradere netadgang på en ø med 20-30 borgere. Vi må insistere på, at aktørerne har et ansvar for at forsyne hele Danmark.

Basal offentlig service skal sikres

Som andre steder på landet, så er den aldrende befolkning på øerne i overtal. Derfor er det bekymrende at høre de signaler fra øerne, der fortæller at kommunerne begrænser adgangen til hjemmehjælp. Det må ikke være sådan, at en ældre borger tvinges af øen fordi det er økonomisk bekvemt for kommunen. Kommunerne må ikke forskelsbehandle

borgerne. Kommunerne har ansvar for at der er adgang til basal offentlig service, for unge som gamle, også på øerne. Det vil være et kedeligt Danmark, hvis vi alle boede i landets fire største byer. Der er ingen tvivl om, at byerne har stor tiltrækning på især yngre mennesker, og vi politikere hverken kan eller vil tvinge folk til at bo på landet. Men det vi kan arbejde for er, at grundvilkårene for erhverv og

bosætning i vores udkantsområder er til stede. Og det vil SF arbejde for.

*

De danske øer – Et fælles ansvar

Af Jørgen Lundsgaard, MF, Konservativ medlem af Folketingets Økontaktudvalg

De danske småøer er en unik kulturarv som vi skal værne om. Ikke som turistfælder eller reservater. Men som de helt specielle miljøer de stadig er. Øerne havde deres storhedstid indtil 2. Verdenskrig. Så startede flugten fra landbruget og fiskeriet og dermed flugten fra øerne. De foregående århundreder havde indtil da skabt en unik økultur med en symbiose mellem landbrug, fiskeri og den omgivende natur. Og et helt specielt kulturlandskab med et rigt fugle- og dyreliv baseret på landbrugets nænsomme brug af arealerne til kvæg. Hvis vi ikke gør noget vil denne kultur forfalde og blive til historie. Og øerne vil springe i skov eller blive sommerhusdækkede turistområder. Støjende om sommeren og øde om vinteren.

Nøglen er et velfungerende erhvervsliv
Det ønsker vi ikke. Men hvordan forhindrer vi det? Vi må skabe en udvikling som respekterer den unikke økultur og samtidig skaber grundlaget for dens overlevelse. Og dette grundlag er at øerne har en befolkning. En befolkning med børn, unge, erhvervsaktive og pensionister. Hvordan? Ja, her kan den moderne teknologi, som affolkede øerne, blive den mulighed som giver dem livet tilbage. For nøglen er og bliver et fungerende erhvervsliv. Måske ikke det traditionelle

landbrug og fiskeri. Men et erhvervsliv som udnytter fremtidens samfundsformer i Danmark. Det er kommunikations-samfundet og oplevelsessamfundet. I kommunikationssamfundet nedbrydes grænserne og kravene til tid og sted. Via computeren og „smart phones“ kan man arbejde, hvor man vil, og hvornår man vil. Som når A.P. Møller får lavet sit regnskab i Indien. Og diagnosen på ens nye tropesygdom stilles i Cape Town. Det kræver kun en højhastigheds-internetforbindelse. Så kan man også mødes uden at være der. Samtidig giver det mulighed for undervisning af børnene på højt niveau og lægebesøg via skærmen. Og dermed øget tryghed. Og næste trin bliver en robot til pleje af de ældre. Så højhastigheds-internetforbindelse er et krav man skal have opfyldt hurtigst mulig. Og det er på vej.

Øerne har brug for risikovillig kapital

Men det er ikke alt der løses af teknologien. I oplevelsessamfundet kræves den ægte originale vare. Fra rejser til produkter. Langt væk fra masseturismen og MacDonalds. Og det kan vore øer producere. De første ildsjæle er allerede i gang med naturekskursioner og det moderne økologiske gartneri og landbrug. Vi ser vinbønder, isfabrikanter, krydderplante-gartnere, fiskefarmere og gedigne økologiske landbrug. Og der etableres turistfaciliteter, så folk kan komme ud og opleve det.

Men dette sarte begyndende erhvervsliv kræver lige konkurrencevilkår med fastlandet. Og måske mere i starten! For hvem vil låne risikovillig kapital til et „ø-eventyr“. Selv fast ejendom vil man ikke altid låne til. Derfor må der sørges for risikovillig kapital til øernes igangsættelse og skaffes lige vilkår med fastlandet for belåning af fast ejendom.

Vi skal lære af den svenske færgestruktur

Og så den altid fordyrende og forsin-

kende faktor – Transport til fastlandet. En begyndelse blev gjort med gratis persontransport til øboerne. Men det er ikke kun det øerne har behov for. Hvis erhvervslivet skal trives må godtransporten være fri. Det er vore landeveje også. Samtidig må der kræves hyppige og sikre forbindelser. Vi bør se på nye færgestrukturer som f.eks. i Sverige, hvor små hurtiggående og gratis færger betjener en række øer med konstant sejlads som en slags rutebiler. Samtidig vil en „standard flex“ færgetype sikre effektiv service og lav køb- og driftspris.

Jeg tror ikke at ovennævnte løser alle øernes problemer. Og de er heller ikke ens. Men jeg tror på at de kombineret med øboernes seje viljestyrke kan bringe os langt i bestræbelserne på at bevare vores økultur. Og jeg har i min tid i Folketingets Økontaktudvalg set, at øboerne har et forbilledligt godt forhold til politikerne (læs: Gode lobbyister). Så lad os i fællesskab få løst problemerne.

*

Bytte bolig i sommerferien?

Vi har hus på Thurø, 5 kilometer fra Svendborg. Plads til en familie. Vi vil gerne bytte bolig i ugerne 29, 30 eller 31. Skriv og lad os finde ud af mulighederne.
Mail: skipperdahl@yahoo.dk eller tlf. 40924373. De bedste hilsner – Martin og Sanne

Se de små øer som muligheder – ikke som problemer...

Af Jørgen Poulsen, MF, Radikale Venstre, medlem af Folketingets Økontaktudvalg

Sidder man i et fly og ser ned på de små øer, der ligger som perler i det blå vand, kan man godt blive lidt nostalgisk: „I grønne øer, mit hjertes hjem.. osv.“ Man glemmer let, at virkeligheden for beboerne, ikke altid er tavlet ud i grønt og guld! For dem er spørgsmålet ikke, hvordan man mon kommer ud til disse smukke øer, men om færgen nu også sejler, så børnene kan komme i skole og de voksne på arbejde. Det er spørgsmålet om kysten holder, når efterårsstormen

sætter ind. Om de erhverv, som er med til at sikre øens liv, kan opretholdes og udvikles eller de må dreje nøglen om, med katastrofale følger for både omsorg og pleje.

Der er problemer nok. Og måske kan man ikke fortænke økonomisk trængte kommuner i, at se de små øer, mere som problemer end som muligheder. Det skal vi have lavet om på. Derfor ønsker Radikale Venstre en sammenhængende ø-politik. En politik der ikke kun letter de besværligheder, der er forbundet med, ikke at være landfast, men som også sikrer øernes fremtid, ved aktivt at udvikle og bygge på det potentiale, den enkelte ø har.

Vi ønsker ikke at fjerne øernes særpræg eller ensrette udviklingen. Geografien kan ingen ændre. Men vi ønsker, at staten skal udvikle et sæt rammevilkår, der sikrer, at kommuner og regioner, kan løfte deres opgave, med at sikre den offentlige service på øerne. Det gælder overordnede rammer for, at sikre en rationel færgedrift, sikre adgang til en hurtig og stabil bredbåndsforbindelse – her og nu og ikke i en fjern fremtid.

Sikre udviklingen af erhvervsmuligheder og kvalitetsturisme, miljø, kyst, klima og energi.

Sammenslutningen af Danske Småøer og kommunalbestyrelserne har et stort ansvar for, at finde den rigtige balance mellem livet på øerne og livet på fastlandet i en ny overordnet ø-politik. Alle er enige om, at de små øer repræsenterer noget af det dyrebareste vi har. Naturen, stilheden, trygheden og nærværet. Det er umistelige værdier som vi skal passe på og værne om. De er små juveler i kommunernes baghave. Alle har de deres egen karakteristika og muligheder. De fortjener, at vi betragter dem som enestående muligheder og ikke kun som problemer.

*

Det er en fælles opgave at sikre ø-livet

Af Per Clausen, MF, Enhedslisten
Ø-ordfører og medlem af Folketingets Økontaktudvalg

Enhedslisten går ind for, at der bliver vedtaget en samlet ø-politik, som giver de små øer gode muligheder for at gennemføre den udvikling med erhverv og bosættelse, som bæredygtige helårssamfund, som de selv ønsker.

En sådan ø-politik kan sikre, at hensynet til de små øer og deres særlige forhold altid inddrages i den relevante lovgivning.

Der skal således sikres, at beboerne på de små øer får tilbudt en offentlig service, som i så stor udstrækning, som muligt, svarer til de tilbud, som borgerne i resten af landet får. Enhedslisten ønsker en aktiv politik, som kan sikre udvikling i de tyndt befolkede dele af Danmark og kan modvirke de seneste års centraliserings-tiltag. Derfor er det brug for øremærkede tilskud til at sikre forhold, som gør det muligt at bo der i gennem et helt liv.

Der skal stilles krav til IT-udbydere
Regeringen har vedtaget, at alle i Danmark inden 2020 skal have mulighed for en 100 MB-bredbåndsforbindelse. Alle er enige om, at en hurtig og stabil bredbåndsforbindelse er et vigtigt parameter for at kunne fastholde og tiltrække både erhverv og (yngre) folk til øerne. Derfor har Enhedslisten stillet forslag om, at alle dele af Danmark skal dækkes af hurtige bredbåndsforbindelser inden 2015. Desværre har telefonilspartierne undladt at stille krav om en tilfredsstillende dækning til hele Danmark. Det

lider flere af de små øer under nu. Derfor skal der gøres en fornyet indsats i form af krav til – IT-udbydere og støtte til lokale løsninger, der kan sikre hurtige internetforbindelser på alle små øer.

Færgetransport bør ligestilles med transport på landevej

Færgerne til småøerne er øboernes livslinie. I landdistrikterne har man – om end det selvfølgelig heller ikke er optimalt – i sidste ende muligheden for at gå, hvis bussen ikke kører – men sejler færgen ikke, kan øboerne ikke komme på arbejde, i skole osv. Folketinget må i samarbejde med kommunerne sikre, at fastholdes en færgesejlad (dels fartplan og dels billetpriser) til småøerne, således at der kan opretholdes et bæredygtigt samfund, hvor det er muligt for alle aldersgrupper at bo, arbejde og leve. Enhedslisten har foreslået, at der etableres et fælles sekretariat for de små øers færgeruter, sådan at de administrative omkostninger kan nedbringes og man gennem fællesindkøb kan nedbringe de øvrige udgifter til

færgetransport. Et sådant fællesekretariat skal have midler stillet til rådighed, så der kan bygges/indkøbes de nødvendige afløserfærger. Enhedslisten var med i det forlig, som sikrede gratis persontransport til og fra de små øer for de lokale beboere. Grundlæggende mener vi, at færgetransport burde ligestilles med transport på

landevej. Derfor er vi indstillet på også at give mulighed for at lokale virksomheder kan få gratis fragt til og fra øerne. Folketinget skal sikre, at der afsættes midler til at understøtte udviklingen på de små øer. Der er brug for en alsidig støtte, som både kan understøtte kulturelle tiltag, offentlig service og udvikling

af erhvervslivet. Enhedslisten ser det som en væsentlig fælles opgave at sikre forudsætningerne for udvikling og liv på de små øer.

*

Kristendemokraterne – yderområdernes parti

Af Per Ørum Jørgensen, MF, Kristendemokraterne

Kristendemokraterne (KD) har allerede foreslået en ø-politik som ønsket af Sammenslutningen af Danske Småøer. Den står i KDs forslag til en bred og langsigtet national landdistriktsplan. KD kræver fx bredbåndsforbindelser på mindst 50 Mbit/s til alle på småøerne i 2015 – altså et præcist delmål, ikke kun et fjernt mål for 2020.

KD kræver fri fragt til småøer, og vil reagere hvis færgedrift bliver opgivet med henvisning til, at tilskuddene til færgedrift ikke er øremærkede.

Kristendemokraterne ser især udviklingspotentialer for øerne ved lønnet

natur- og miljøindsats, digitale hjemmearbejdspladser og turisme. Men der ud over skal alle yderkommuner oprette et program til fremme af visioner fra borgerne om, hvordan de overordnede mål for yderområderne kan nås. Derved skal disse lokale forslag i særlig grad medvirke til landdistriktsplanens opfyldelse.

Vi vil have en landdistriktsminister

Det helt overordnede, politisk forpligtende mål skal være, at der ved udgangen af 2015 skal være mindst lige så mange danskere som i 2010, der har valgt at bo i landdistrikter som fx småøerne.

Visionerne skal primært gro nedefra og belønnes med bevillinger til formål, der minimum rækker videre end til kortsigtede forbedringer. KD vil i øvrigt have en landdistriktsminister, som kan kæmpe for den centrale opgave, det er at decentralisere til gavn for øer og andre yderområder samt nedsætte lokale råd. Disse råd skal sikres indflydelse i forbindelse med politiske beslutninger af betydning for samme områder. Derved skal reel magt og bevillinger komme nærmere borgerne, ligesom der skal sættes et minimum for lokale beføjelser. Lovpligtige høringsprocedurer skal udvides og en række lokale

folkeafstemninger gøres obligatoriske som faktisk rettesnor for kommuner og andre myndigheder.

Det vil føre for vidt at nævne de mange andre konkrete indsatsområder i KDs landdistriktsplan, men fx skal kommunerne planlægge et net af garanti-landsbyer med en garanteret standard hvad angår skoler, butikker og anden borgernær service, og alle skal kunne komme på sygehus indenfor 30 minutter.

*

Udstil dine værker på en lidt større ø

Det er muligt for ø-boere bl.a. at udstille i centrum på Fyn på det nyåbnede Dyhr Galleri i Nedergade 1, 5000 Odense C. Der er også mulighed for at leje sig ind (til en rimelig pris) til mindre møder eller markedsdage med salg af ø-produkter. Ring på 51 16 27 37 eller skriv til info@dyhr.biz.

Erik Steenstrup Dyhr, Layouter af Ø-Posten og sommerhusbeboer på Hjarnø

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året.

Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaer.dk, hvis det har interesse!

Orøboere hjælper med at finde færgebesparelser

I et stramt program ved Folketingets besøg på Orø blev der også plads til en tur rundt på øen, så medlemmerne kunne få et indtryk af de mange aktiviteter der foregår. Her ved egnsmusset „Hestebedsgaard“

På Orø var beboerne i oprør, da kommunen varslede planer om at sløjfe aftenafgange med færgen. Mere end 600 protestunderskrifter blev afleveret til Folketingets Økontaktudvalg, pen- nen blev spidset til skarpe læserbreve

og happenings blev afviklet i en protest mod nedskæringerne. Orøboerne fik Folketingets Økontaktudvalg på besøg sammen med repræsentanter fra Holbæk kommune for at få løst konflikten. Efter mødet er det lykkedes kommunens fær-

geudvalg, hvor orøboerne er repræsente- ret, at finde alternative besparelser, så den ønskede besparelse på 500.000 kan gen- nemføres uden at der skæres i fartplanen.

cj

Aktiv ø-ferie på Endelave

Endelave Idrætsforening er initiativtager til en ambitiøs turismesatsning. Formålet er at kunne tilbyde en række „aktive aktiviteter“ på Endelave. Aktiviteter, som kan give den enkelte nogle gode og mindeværdige oplevelser fra en aktiv, sjov og lidt anderledes sommerferie. Aktiviteter, som tager udgangspunkt i de ressourcer, øen allerede har. I år 2011 sætter idrætsforeningen forskellige ting på programmet – i tæt samarbejde med øens øvrige kulturinstitutioner, erhvervsdrivende, foreninger, lokale aktører og frivillige hjælpere. Målet er i årene frem at videreudvikle projek- tet, så Endelave med tiden kan blive kendt for at være en ø, hvor der er masser af muligheder for aktivitet og sjove oplevelser med vand, natur og kultur som omdrej- ningspunkt. Væk fra plastik, hoppeborge og store badelande. Læs mere på www.endelaveif.dk

cj

Turismens dag på de lollandske øer

På „Turismens Dag“ den 28. maj er der et væld af aktiviteter på de lol- landske øer Fejø, Femø og Askø/ Lilleø. Hvis man skulle være fristet til at besøge øerne, så tjek programmerne på www.smaalandsbloggen.dk

cj

Cykelpulje fordeler midler til de små øer

Transportministeriet har haft en cykelstipulje, hvor der var en særlig pulje på 5 mio. kr. til projekter på de små øer. Midler der kan bruges til anlæg af stier, men også til markedsføring og udvikling af cykelturisme. Midlerne er blevet fordelt, og Lolland kommune har fået 1,4 mio. kr. til en cykelstrategi for de lollandske øer, Svendborg kommune har fået 1,1 mio. kr. til samme formål på deres øer, Skive kommune har fået 1,1 mio. kr. til cykelsafari på Fur, og endelig har S sammenslutningen af Danske Småøer fået 1,3 mio. kr. til markedsføring og udvikling af de små øer som fremtidens cykeldestination.

ej

Øboere fra Drejø, Skarø, Aarø, Strynø og Hjortø sammen med repræsentanter fra regionen og Falck foran Skarø Brandstation

Frivillige korps af førstehjælpere vinder frem

Region Syddanmark finansierer uddannelse og udstyr til de syddanske småøer, som ønsker at etablere korps af frivillige førstehjælpere, der rykker ud, når der bliver ringet 112, for at foretage det man kalder en præhospital indsats før de professionelle reddere når frem.

I marts mødtes øerne i ordningen på Skarø med Falck og Regionens folk for at diskutere erfaringerne med ordningen. Nye øer i flokken ved mødet var Hjortø og Aarø. Aarø har i mange år haft en kommunal finansieret førstehjælperordning, men vil fremover være en del af det regionale tilbud. Hjortø har jo kun

få beboere, men der er et ønske om at uddanne enkelte førstehjælpere på øen.

Der blev diskuteret de forskellige måder, som korpsene er organiseret på, og de forskellige måder, som de tilkaldes på. Nogle har en vagttelefon, andre modtager en sms i tilfælde af ulykke. De større øer med flest øboere og turister har naturligt nok haft de fleste opgaver. Erfaringer blev diskuteret, man er enige om, at de frivillige også skal kende deres begrænsning og der blev lagt vægt på nytten af, at de frivillige får tilbud om krisehjælp i voldsomme tilfælde af sygdom og ulykke. For ikke nok kan det i sig selv

være en voldsom oplevelse, som oftest vil de frivillige førstehjælpere også have en personlig relation til de tilskadekomne.

Region Syddanmark inviterer de resterende syddanske øer, som er interesseret i at etablere lignende ordninger, til at melde sig. Man kan høre nærmere om ordningen ved at henvende sig til Martin Grum-Nymann, Region Syddanmark, på mail: Martin.Grum-Nymann@regionsyddanmark.dk eller telefon: 76 63 13 64.

Claus Jensen

Øernes befolkningstal på rutchetur

Befolkningstal 2000-2011

	Agersø	Anholt	Askø	Avernakø	Barsø	Birkholm	Bjørnø	Baagø	Drejø	Egholm
2000	247	164	73	115	26	9	40	32	81	50
2001	255	171	69	117	22	9	36	30	78	52
2002	251	166	72	123	24	9	39	35	69	53
2003	255	157	71	121	25	8	33	35	72	52
2004	257	165	70	119	25	8	33	39	76	59
2005	240	161	69	113	25	7	43	36	74	50
2006	247	167	67	110	26	10	39	34	69	48
2007	231	164	61	110	26	8	36	32	62	53
2008	233	164	53	111	23	10	36	36	71	55
2009	221	167	51	111	24	10	32	37	69	52
2010	207	171	48	110	22	10	37	35	66	54
2011	203	154	42	104	22	10	37	34	65	49
	Endelave	Fejø	Femø	Fur	Hjarnø	Hjortø	Lyø	Mandø	Nekselø	Omø
2000	163	616	182	949	110	17	132	69	22	159
2001	166	601	172	949	121	14	141	64	22	171
2002	173	591	164	945	114	14	148	62	26	177
2003	177	625	156	939	119	14	144	60	24	193
2004	172	639	149	914	111	14	150	59	25	194
2005	171	622	154	904	108	13	138	59	24	190
2006	177	619	144	912	103	13	130	56	26	187
2007	174	565	144	900	105	12	120	52	22	188
2008	174	563	150	872	106	12	116	46	21	177
2009	168	579	147	865	107	13	109	44	21	169
2010	187	549	146	856	98	8	106	46	20	171
2011	185	526	145	855	98	8	98	44	20	167
	Orø	Sejerø	Skarø	Strynø	Tunø	Venø	Aarø	Samlet befolkningstal		
2000	1007	392	27	208	92	188	215	5.385		
2001	1012	377	32	199	94	206	209	5.389		
2002	989	375	35	203	97	198	200	5.352		
2003	977	387	39	216	108	206	204	5.417		
2004	950	406	31	193	112	212	196	5.380		
2005	948	406	37	206	112	211	183	5.304		
2006	937	403	36	218	115	211	180	5.284		
2007	893	407	36	214	111	199	171	5.096		
2008	890	397	40	216	119	201	167	5.059		
2009	906	373	39	206	118	199	176	5.013		
2010	881	370	35	215	118	197	164	4.927		
2011	867	366	36	216	117	185	163	4.816		

Befolkningstal 2000-2011 på de 27 danske småøer og i Danmark. Kilde: Danmarks Statistik/Sammenslutningen af Danske Småøer.

Danmarks Statistik har offentliggjort befolkningstallene på vores 27 småøer, som det så ud d. 1. januar, 2011. Tallene er baseret på antal øboere tilmeldt folkerregisteret. Og det er ikke rar læsning. 19 af vores øer har haft befolkningstilbagegang, 6 øer holder skansen, mens blot 2 øer, Skarø og Strynø, har en meget beskeden befolkningsfremgang på en enkelt ø-borger. Således er vi i år blot 4.816 øboere mod 4.927 i år 2010. Det skal retfærdigvis siges, at for mange af de

øer, der har haft tilbagegang, der handler det om enkelte personer. De øer der har den største tilbagegang i faktiske tal er Fejø (23 færre), Orø (14 færre), Anholt (17 færre) og Venø (12 færre), som står for godt halvdelen af differencen i forhold til sidste år.

Man skal være varsom med statistik, den kan bruges og misbruges på mange måder. Hvis man ser på det samlede befolkningstal de seneste 10 år, så havde øerne en lille opblomstring først i årtiet.

En af forklaringerne på det var vokseværk blandt store øer som Orø og Fejø, og ligesom væksten dengang smittede positivt af på det samlede befolkningstal, så influerer de samme øers tilbagegang de senere år negativt på det samlede befolkningstal. Men det er selvfølgelig ikke den eneste årsag til befolkningstilbagegangen. Det kan ikke andet end at bekymre, at så mange af vores øer er i tilbagegang.

Claus Jensen

Er du ny Sekretariatsleder i Sammenslutningen af Danske Småøer?

Sammenslutningen af Danske Småøer er en lille, men traditionsrig og veletableret interesseorganisation, der arbejder for at bevare og udvikle de små øer som levende og bæredygtige helårssamfund. Organisationens øverste myndighed er repræsentanter fra 27 småøers beboerforeninger.

Da vores nuværende sekretariatsleder – efter mange år på posten – flytter med familien til Sjælland, søger vi hans afløser til vores sekretariat, der ligger på Strynø i det sydfynske øhav.

Dine kerneopgaver er bl.a.:

- Sekretær og sparringspartner for bestyrelse og formandskab
- Administration
- Intern og ekstern kommunikation
- Projektledelse

Vi forventer at du har erfaring fra eller forståelse for arbejdet i en lille organisation, hvor samarbejde med frivillige og engagerede øboere er dagligdag.

Jobbet indebærer en del rejseaktivitet – ca. 50-60 rejsedage årligt – lige som aften- og weekendmøder jævnligt vil forekomme. Ansøger skal stille egen bil til rådighed for kørsel til møder efter statens regler for befordringsgodtgørelse.

Europæisk netværksarbejde er en del af vores virke, hvorfor det forventes at du som minimum kan begå dig på engelsk.

Sammenslutningen af Danske Småøer kan ikke være lønførende, til gengæld er der tale om et unikt job, hvor opgaver og oplevelser er mangfoldige. Ansøger skal have evnen til at kunne arbejde selvstændigt. Det er et krav, at sekretariatslederen bosætter sig på Strynø.

Stillingen ønskes besat 15. august 2011 eller snarest derefter.

Din ansøgning skal senest være modtaget d. 9. juni 2011 kl. 12.00 – enten på sekretariatet@danske-smaaoer.dk eller pr. post til Sammenslutningen af Danske Småøer, Strynø Brovej 12, Strynø, 5900 Rudkøbing. Jobsamtaler forventes afholdt i uge 25-26.

Vil du høre mere om stillingen som sekretariatsleder, så kontakt Dorthe Winther, formand, på tlf. 58 19 91 80 eller mobil 61 70 52 49 (bedst efter kl. 14.).

Læs mere om Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk

Opgradering af netadgang på vej til flere øer

Det har de senere år været en af de vigtige indsatser i Ø-sammenslutningens arbejde at skaffe lydhørhed for, at en kvalificeret internet-adgang er mindst lige så vigtig på de små øer, og at de små øer ikke glemmes i ambitionerne om etablering af højhastighedsnet i Danmark. Ved møder og i korrespondance med Videnskabsminister Charlotte Sahl Madsen har hun hver gang understreget, at udrulning af højhastighedsnet skal ske på markedsmæssige vilkår, men vi har haft vores velbegrundede tvivl, hvorvidt de store kommercielle aktører nogensinde vil se en forretning i at etablere ny infrastruktur på øer med så relativt få kunder. Vi har også måtte erkende, at vores egen viden om den faktiske tilstand, hvad angår net-kapacitet, har været begrænset til, hvad vi har hørt fra øerne. Derfor har vi henvendt os til TDC og bedt om en opgørelse over, hvad der

tilbydes på de enkelte øer. Vi har også bedt Ø-net v./Torben Vestergaard, Strynø, om en lignende opgørelse, da han er operatør på de fleste syddanske øer.

Sådan skal tabellerne læses

Det glædelige budskab er, at TDC har planlagt væsentlige opgraderinger på flere af vores medlemsøer, og at Ø-net minsandten også har planer om opgraderinger. Men det er også et faktum, at TDC ikke har aktuelle planer om opgradering på de mindste af vores øer. Det gode er så, at Ø-net opererer på mange af de mindste øer. I TDC's tabel er tallet for kapaciteten et udtryk for, hvad øens borgere har til deling. Rasmus Avnskjold fra TDC fortæller, at eks. 100 Mb. til deling er alt rigeligt til, at man som kunde hos TDC kan købe de mest avancerede produkter. Der er øer i tabellen, hvor kapaciteten ikke er opgjort (de mindste

øer), hvor man ikke har en egen central og forsynes fra fastlandet. Avnskjold fortæller, at det ikke nødvendigvis er et udtryk for en ringere kapacitet, det afhænger af afstanden fra central til slutbruger. Således er der en stærk netadgang på nær-øer, som Hjarnø og Aarø, mens fjern-øer som eks. Drejø vil være begrænset af ikke at have en egen central, især på grund af øens særegne geografi, fortæller Rasmus Avnskjold. Tallene i Ø-nets opgørelse er et udtryk for den kapacitet, som kan tilbydes den enkelte borger, fortæller Torben Vestergaard, Strynø. Han vil i løbet af sommeren gå i gang med opgraderingen af sit produkt.

Claus Jensen

ØNet opgørelse

Ø	Nu	Efter opgradering	Teknologi	Dato for opgradering
Avernakø	2-5 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Birkholm	2-5 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Bjørnø	2-5 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Baagø	2-5 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Drejø	2-5 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Hjortø	2-5 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Lyø	2-4 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Mandø	2-4 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Skarø	2-4 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Strynø	2-4 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli
Aarø	2-4 Mbs / bruger	op til 90 Mbs/bruger	Radiokæde	i perioden maj til juli

Tålmodige birkholmere mistede tålmodigheden

En af vores mindste medlemsøer, målt i antal beboere, Birkholm, har været uden offentlig transport til øen siden 1. oktober, 2010. Birkholm bliver betjent af en postbåd, der står for transport af passagerer, post og varer. Men kommunens båd har lidt af en lang række svagheder og den måtte skrottes i efteråret. Det fik Ærø kommune til at give et kontant tilskud til Birkholm Beboerforening for at de klarede ærterne selv. Med lovning om, at der ville findes en holdbar løsning mht. en offentlig forbindelse til Birkholm indenfor fire måneder. Men da der i april, 2011, endnu ikke var fundet en løsning mistede Birkholms beboere og de mange dedikerede fritidshusejere tålmodigheden. Sammenslutningen af Danske Småøer rettede henvendelse til Ærø kommune og Økontaktudvalget, og Folketinget gik ind i sagen. Ærø kommunes borgmester, Karsten Landro, var da heller ikke stolt af situationen, og nu er man i færd med at tegne kontrakt med en privat aktør, der med egen båd, skal sørge for betjeningen af Birkholm.

cj

TDC Opgørelse

Ø	Nu	Efter	Teknologi	Dato for opgradering
Agersø	8 Mb	100 Mb	Radiokæde	1. april 2011
Anholt	100 Mb	100 Mb	Radiokæde	
Askø	10 Mb	100 Mb	Radiokæde	15. april 2011
Avernakø	8 Mb	100 Mb	Radiokæde	1. april 2011
Barsø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Birkholm	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Bjørnø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Baagø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Drejø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Egholm	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Endelave	8 Mb	100 Mb	Radiokæde	1. april 2011
Fejø	100 Mb	100 Mb	Radiokæde	
Femø	8 Mb	100 Mb	Radiokæde	1. juni 2011
Fur	1 Gb	1 Gb	Fiber	
Hjarnø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Hjortø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Lyø	8 Mb	100 Mb	Radiokæde	1. april 2011
Mandø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Nekselø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Omø	12 Mb	100 Mb	Radiokæde	1. juni 2011
Orø	1 Gb	1 Gb	Fiber	
Sejerø	100 Mb	100 Mb	Radiokæde	
Skarø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	
Strynø	8 Mb	100 Mb	Radiokæde	1. maj 2011
Tunø	100 Mb	100 Mb	Radiokæde	
Venø	1 Gb	1 Gb	Fiber	
Aarø	Uden egen central		Forsynes fra fastlandet	

UNIVERSITY COLLEGE SJÆLLAND

STØTTER DET FRIE Ø-LIV

**MED VORES E-LÆRINGS-
UDDANNELSER KAN DU
KOMBINERE ET GODT
UDDANNELSESFORLØB
MED EN VELFUNKTERENDE
Ø-TILVÆRELSE.**

University College
SJÆLLAND

**E-LÆRINGSUDDANNELSER:
ERNAERING OG SUNDHED
FYSIOTERAPEUT
SOCIALRÅDGIVER
ERGOTERAPEUT
SYGEPLEJERSKE
PÆDAGOG
LÆRER
BIOANALYTIKER**

LÆS MERE PÅ

WWW.UCSJ.DK/E

Netværk af øguider på de sydfynske øer

På initiativ af Øhavets Smakkecenter er der blevet etableret et korps af øguider på de sydfynske øer Avernakø, Lyø, Bjørnø, Drejø, Skarø og Strynø. De er ikke kun naturguider, men betragter også sig selv som guider til det totale ø-liv. De kan tilbyde gæster på øerne en anderledes oplevelse, hvor der kan sammensættes en pakke bestående af bl.a. snapseture, museumsbesøg, hestevognskørsel, smagsoplevelser, sejlads, bespisning og overnatning. Øguiderne kan bruges uanset om man blot vil være på øen nogle få timer eller ved længere ophold. Hvis man er fristet af muligheden for at blive øbo, så er øguiderne også klar til at rådgive. På hjemmesiden www.øguide.dk er der en fin oversigt over mulighederne på øerne og kontaktinformation på guiderne. Budskabet om ø-oplevelserne bliver også formidlet via freecards på landets caféer her i foråret.

cj

Plakaten er illustreret af den sydfynske kunstner, Mai-Brit Schultz, logo og layout af Beth Blay, Drejø

www.øguide.dk

I hjertet af Det Sydfynske Øhav ligger Avernakø Bjørnø Lyø Drejø Skarø Strynø
Små øer med stor gæstfrihed

ØGuide

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger.

Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse

Dorthe Winther, Omø, ansv.h.	58 19 91 80
Eva Terkelsen, Bjørnø	20 63 15 31
Birte T. Holst, Aarø	74 58 46 78
Knud Madsen, Tunø	86 55 30 98
Kjeld Tønder Hansen, Strynø	21 23 27 49
Paul Svennesen, Barsø	74 61 82 87
Jørgen Møller, Fejø	44 95 92 95
Svend Erik Hansen, Omø	58 19 90 98
Redaktør: Claus Jensen	
Layout: Erik Steenstrup Dyhr	
Foto: Claus Jensen, Region Midtjylland, Rikke de Neergaard	

Ø-Posten udgives med tilskud fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.

Tryk: Svendborg Tryk. Oplag: 3000

Redaktionen afsluttet d. 6 maj, 2011

Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.

Ø-Posten:

Sammenslutningen af Danske Småøer

Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing

Tlf. 6251 3993 Fax. 6251 3996

E-mail: sekretariatet@danske-smaaoer.dk

Internet: www.danske-smaaoer.dk